

Have

A *have* igei jelentéseit nyelvtanilag öt fő csoportba oszthatjuk.

1. (kezdő) Birtoklás.
I have a bicycle. = Van egy biciklim.
2. (kezdő) Igeképzés főnévvel.
He has a shower every day. = Minden nap lezuhanyozik.
3. (középhaladó) Perfect igeidők képzése.
I have eaten an apple. = Megettem egy almát.
4. (középhaladó) „Kell”.
We have to go now. = Most el kell menünk.
5. (haladó) Műveltető.
5.a. *I had my car repaired.* = Megjavíttattam az autót.
5.b. *We had Peti do his homework.* = Megcsináltattuk Petivel a házi feladatát.

Egy fontos dolgot szeretnék megemlíteni. A *have*-et (és persze a *has*-t és a *had*-t) csak akkor vonják össze az előtte levő szóval, amikor segédigék (**másszóval utánuk egy ige 3. alakja következik!**)

I've got a dog. = Van egy kutyám. – Helyes az összevonás (7.1.).

He's written a book. = Írt egy könyvet. – Helyes az összevonás (7.3.).

I have breakfast at seven. = Hétkor reggelizem. – Nem vonjuk össze, a *breakfast* nem ige és nem 3. alak ☺ (7.2.).

7.1. Birtoklás

a) Régen a *have*-et segédigeként használták „birtoklás” értelemben, annak ellenére, hogy a *have* volt az egyetlen ige a mondatban, így:

I have a house. = Van egy házam.

Have you a house? = Van egy házad?

I haven't a house. = Nincs házam.

Manapság így már nem használják. Te se használd így.

b) Amikor nem segédige, akkor a *have* ugyanolyan becsületes ige, mint a többi.

I have a house. = Van egy házam.

Itt a *have* az egyetlen ige a mondatban, tehát ő a főige. Ennek megfelelően úgy használjuk, mint a többi főigét. Kérdésben tehát:

Do you have a house? = Van házad?

Tagadásban:

I don't have a house. = Nincs házam.

Manapság ez a fajta használat gyakoribb az amerikai angolban, de a britben is nagyon sokszor előfordul.

c) Van egy érdekes forma, a *have got*. A brit angolban nagyon gyakori.

I've got a house. = Van egy házam.

Have you got a house? = Van házad?

I haven't got a house. = Nincs házam.

Formailag itt a *have* segédige, mert utána egy 3. alak következik (a *got*, a *get* 3. alakja).

A *have got* szerkezetben a kijelentő mondatban a *have*-et és a *has*-t rendszerint összevonják az előtte levő szóval (lásd a fenti példákat).

A birtokosnak ilyen kifejezését csak jelen időben szokták használni (folyamatosan, múltban, jövőben és segédigékkel nem).

Peter's got a car. = Péternek van egy autója. Jelenben O.K.

~~*Peter had got a car.*~~ – Péternek volt egy autója. Múltban sem használják.

~~*Peter will have got a car.*~~ – Péternek lesz egy autója. Jövőben sem használják.

~~*Peter is having got a car.*~~ – Péternek van egy autója. Folyamatosan sem használják.

~~*Peter can have got a car.*~~ – Péternek lehet egy autója. Segédigével sem használják.

A brit angolban mind a **b)** mind a **c)** pontban tárgyalt szerkezetet használják. A kérdés az, hogy mikor melyiket. A *have got* szerkezet gyakoribb a köznyelvi angolban. A *have got* azonban csak jelen időben jó, minden más igeidőben és a segédigékkel a **b)** szerkezetet használjuk.

A másik különbség abból fakad, hogy a **b)** szerkezet egyszerű jelen. Ezt használják a brit angolban olyankor, amikor hosszabb időn át tartó vagy rendszeres dologról van szó (lásd az egyszerű jelen első jelentését – **2.11.**). A *have got* pedig gyakoribb, amikor *mostanról* van szó.

Do you often have money on you? = Gyakran van nálad pénz?

Have you got any money? = Van nálad pénz? (most)

A *have*-et ebben a jelentésében nem lehet folyamatosba tenni (sem az **a)**, sem a **b)**, sem a **c)** pontban).

~~*I'm having a house.* = *Van egy házam.*~~ Ez hibás!

7.1.1. Ez mind az **a)**, **b)** és **c)** pontokra igaz. Attól függően, hogy a *have* után „meghatározatlan” vagy „meghatározott” főnév jön, jelentése különböző.

We've got a problem. = *Van egy problémánk.* – *egy probléma* – nem meghatározott

Have you got goldfish? = *Vannak aranyhalaid?* – *aranyhalak* – nem meghatározott

I've got the pictures. = *Nálam vannak a képek.* – *a képek* – meghatározott

The kidnappers have your wife. = *Az emberrablóknál van a feleséged.*

Az emberrablók elkapták a feleségedet.

– a feleséged – meghatározott

Have you got that nice magazine with the fast sports cars? = *Nálad van az a klassz magazin a gyors sportautókkal?*

– az a magazin – meghatározott

7.2. ☺ „Igegyártás”

A *have* ebben a jelentésben arra szolgál, hogy főnevekből igét csináljon. Jelentése ilyenkor „(fel)használ”, „elfogyaszt” stb.

I have breakfast at seven. = *Hétkor reggelizem.*

I often have a shower. = *Gyakran zuhanyzom.*

Mr. Monster has a bath every two weeks. = *Szörnyeteg úr kéthetente fürdik.*

You can't have me. = *Nem leszek a tiéd.*

Have a cigarette. = *Végy egy cigarettát.*

(Aztán dobd is el, mert a dohányzás káros az egészségre!)

Előfordul, hogy olyankor is használják, amikor másképpen is ki lehetne fejezni a dolgot.

Have a look. = *Nézd csak!*

A *look*-nak főnévi és igei jelentése is van. Itt a főnévi jelentését használtuk. Ha az igeit használtuk volna, nem lett volna szükség a *have*-re:

Look. = *Nézd!*

Ilyen még többek között a *walk*, *swim*, *run*, *wash* is. Amennyiben igeiként használjuk őket, akkor befejezettséget nem sugalló folyamatként tekintünk rájuk:

I walked yesterday. = *Tegnap sétáltam.*

I ran yesterday. = *Tegnap futottam.*

I swam yesterday. = *Tegnap úsztam.*

Amennyiben a *have*-vel használjuk őket, akkor befejezett cselekvést jelentenek:

I had a walk yesterday. = *Tegnap sétáltam egyet.*

I had a run yesterday. = *Tegnap futottam egyet.*

I had a swim yesterday. = *Tegnap úsztam egyet.*

Ebben a jelentésben a *have* nem lehet segédige és a *got*-tal sem járhat. Itt főige, és folyamatos igeidőkben is szerepelhet.

I'm having supper. = *Vacsorázom.*

I've been having supper for an hour. = *Már egy órája vacsorázom.*

Do you have breakfast at seven? = *Hétkor reggelizel?*

7.3. 🙌 Perfect képzése

Ebben az esetben a *have* segédige (utána egy ige 3. alakja következik). Példák:

I've finished my homework. = *Befejeztem a leckémet.* (*present perfect*)

You've been eating for an hour. = *Már egy órája eszel.* (*present perfect continuous*)

By the time we arrived, they had left. = *Amikorra megérkeztünk, ők már elmentek.* (*past perfect*)

By the time we arrive, they will have left. = *Amikorra megérkezünk, ők „már majd elmentek”.* (*future perfect*)

When I arrived home, my brother had been sleeping for an hour. = *Amikor hazaértem, a tesóm már egy órája aludt.* (*past perfect continuous*)

Néhány útmutató perfect igeidőkkel kapcsolatban:

https://static.s123-cdn-static-d.com/uploads/3214655/normal_5e84ec9fcf915.pdf

https://static.s123-cdn-static-d.com/uploads/3214655/normal_5e84ec4b9d426.pdf
https://static.s123-cdn-static-d.com/uploads/3214655/normal_5e84eaece8b48.pdf

7.4. ☺ **Kényszer**

Formája *have* + to+ige első alakja. Példák:

I have to go now. = *Most el kell mennem.*

We had to work a lot yesterday. = *Tegnap sokat kellett dolgoznunk.*

We will have to buy a new microwave tomorrow. = *Holnap kell vennünk egy új mikrohullámú sütőt.*

Do you have to go now? = *Most el kell menned?*

A *have to*-ról írtam még itt is:

https://static.s123-cdn-static-d.com/uploads/3214655/normal_5e84eb58411db.pdf

7.5. ☹ **Műveltető**

Erről itt nem beszélek részletesebben, az alábbi linken található útmutatóban részletezem. Csak annyit említek meg, hogy itt a *have* főigeként szerepel, és lehet folyamatosban.

https://static.s123-cdn-static-d.com/uploads/3214655/normal_5e84eb7af00ac.pdf